

N:o 10.

Ank. till Riksd. kansli den 28 april 1905, kl. 10 f. m.

*Första Kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande n:o 6
i anledning af väckt motion om skrifvelse till Kungl.
Maj:t i fråga om åvägbringande af förhandlingar mellan
svenska och norska regeringarne angående en ny ordning
beträffande de unionella angelägenheterna.*

Till Första Kammarens första tillfälliga utskott har hänvisats en af herr *Billing m. fl.* väckt motion, n:o 52, af följande lydelse:

»Enligt tillkännagifvande i Post- och Inrikes Tidningar den 6 april detta år har Kronprinsen-Regenten den 5 i samma månad uti sammansatt svenskt och norskt statsråd gjort följande uttalande:

'Jag har i dag kallat eder till sammansatt statsråd för att till eder göra följande framställning. Jag uppmanar härmed de förenade rikenas statsråd att, å ömse sidor, utan ensidigt fasthållande af förut intagna ståndpunkter, omedelbart upptaga fria och vänskapliga förhandlingar angående en ny ordning af alla unionella angelägenheter med den grundprincipen, att full likställighet mellan länderna bör sökas genomförd.

Den väg, som jag anser man bör välja och på hvilken man, med god vilja på ömse sidor, enligt min åsikt kan vinna en för alla parter fullt tillfredsställande lösning af svårigheterna, är denna: gemensam utrikesminister, svensk eller norsk man, ansvarig inför bägge rikena eller inför en gemensam institution, särskildt konsulatväsen för hvarterdera

riket, dock så att konsulerna i allt hvad som angår förhållandet till främmande makter böra stå under utrikesministerns ledning och kontroll.

Om under förhandlingarnas gång en annan form skulle kunna finnas för ordnandet af de unionella angelägenheterna, dock alltid med bibehållande af gemensamheten i utrikesärendenas handhafvande och vård, som är ett oeftergiftigt villkor för unionens bestånd, så förklarar jag mig härmed beredd att taga äfven densamma under allvarligt öfvervägande.

Då genom den uppmaning, Kronprinsen-Regenten sålunda ställt till de förenade rikenas statsråd, ett uppslag till nya förhandlingar blifvit gifvet, hvilket borde kunna leda till lösning af de unionella spörsmålen, som af båda folken skulle kunna godkännas, och då de nuvarande förhållandena synas gifva Riksdagen anledning att redan nu i ämnet uttala sig, så hemställa vi,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t tillkännagifva sin tillslutning till Kronprinsen-Regentens i sammansatt svenskt och norskt statsråd den 5 april innevarande år gjorda uttalande i syfte att förhandlingar måtte åvägbringas mellan svenska och norska regeringarna angående en ny ordning beträffande de unionella angelägenheterna.»

Fullt uppskattande den stora tanke, som låg till grund för unionens tillkomst — de två folkens på den Skandinaviska halfön sammanslutning utåt för att med enade krafter värna sin självständighet och häfda sina internationella intressen — kan utskottet icke annat än till fulla inse betydelsen af det initiativ, som i det sammansatta statsrådet den 5 i denna månad genom Kronprinsen-Regentens uttalande togs till undanröjande af befintliga tvisteanledningar de två folken emellan, och synes det utskottet som om detta initiativ hade bort kunna leda till de afsedda förhandlingarnas upptagande i afsikt att ernå en för båda folken tillfredsställande lösning, enär Kronprinsen-Regentens uttalande angifver såsom föremål för förhandlingarna åvägbringandet af en ny ordning rörande *alla* unionella angelägenheter på likställighetens grund, samtidigt som det uttryckligen fasthåller gemensamheten i utrikesärendenas handhafvande och vård såsom ett oeftergiftigt villkor för unionens bestånd.

Det är därför med beklagande utskottet förnummit, att den norska regeringen tillbakavisat det framställda förslaget och att i följd däraf i sammansatt statsråd den 25 i denna månad förklarats att förhandlingar på den af Kronprinsen-Regenten angifna grundval nu icke med utsikt till framgång kunna inledas. Ehuru frågan således för närvarande läter vara förfallen, synes det dock utskottet att i en fråga af så genomgri-

pande betydelse Riksdagen bör uttala sin ståndpunkt till densamma, och finner sig utskottet därför böra hemställa, att Första Kammaren för sin del med bifall till motionen måtte besluta,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t tillkännagifva sin tillslutning till Kronprinsen-Regentens i sammansatt svenskt och norskt statsråd den 5 april innevarande år gjorda uttalande i syfte att förhandlingar måtte åvägbringas mellan svenska och norska regeringarna angående en ny ordning beträffande de unionella angelägenheterna.

Stockholm den 28 april 1905.

På utskottets vägnar:

AX. G. SVEDELIUS.
